

громадян, їх правової освіченості та розуміння хоча б теоретичних основ політичного життя країни. Без модернізації, тобто без впровадження прозорих і зрозумілих для цілого суспільства «правил гри» неможливе легальне піднесення рівня життя та зміцнення національної самобутності держави.

Як підсумок, ми вважаємо, що розгляд значення вестернізації як різновиду процесу модернізації фіксує вузький підхід, збиткову трактовку поняття і залишає «за бортом» сутність цього феномену. Адже, кожна країна і суспільство мають розвиватися та впроваджувати реформи відповідно до власних потреб, цінностей та можливостей. Співтовариства не західного типу можуть піддаватися модернізації, не запозичуючи західних цінностей, норм, інститутів і форм поведінки, не відмовляючись від своїх власних культур [2].

Список використаних джерел:

1. Економічна соціологія: підручник і практикум для академічного бакалаврату / Н.Н. Зарубіна. - 3-тє вид. - М.: Видавництво Юрайт, 2015. - 378 с. - Серія: Бакалавр. Академічний курс URL: https://stud.com.ua/24890/sotsiologiya/formi_modernizatsiyi_kontrmodernizatsiya_antimodernizatsiya_vesternizatsiya
2. Трач Ю.В. «Співвідношення процесів модернізації, вестернізації і глобалізації в сучасному суспільстві» URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Kmss_2013_14_16.pdf
3. Google Art and Culture URL: <https://artsandculture.google.com/entity/m02j8pm?hl=uk>
4. Мультимедійна платформа іномовлення України «Укрінформ»: «Ключ від усіх дверей: як розуміти світ, що змінюється під час війни за українську незалежність» URL: <https://www.ukrinform.ua/amp/rubric-society/3516797-kluc-vid-usih-dverej-ak-rozumiti-svit-so-zminuetsja-pid-cas-vijni-za-ukrainsku-nezaleznist.html>

КУЛИК Тетяна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного права та прав людини НАВС

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ СУДДІВ В УКРАЇНІ

Із внесення у 2016 році змін до Конституції України щодо правосуддя у наукових, політичних колах та серед юристів практиків мова йде про новітню судову реформу в Україні. При цьому, є думки, що вона розпочата у 2014 році, ми ж відраховуємо її старт все ж з моменту внесення змін до Основного Закону.

У 2017 році ми у своїй науковій статті звертали увагу на аспект призначення суддів, який стосується того, що Вища рада правосуддя буде складатися з 10 суддів, обраних з'їздом суддів, які призначені Президентом, двох членів

призначає Президент, тобто можна підозрювати, що 12 членів матимуть певний зв'язок з главою держави, і ймовірно лобіюватимуть його політичні інтереси [1].

Але життя продемонструвало інші проблеми, що породили кадрову кризу в судовій системі України.

Відповідно до чинного законодавства у процедурі призначення судді на посаду беруть участь Вища рада правосуддя, Вища кваліфікаційна комісія суддів, для формування якої при Вищій раді правосуддя створюється Конкурсна комісія, Національна школа суддів, Громадська рада доброчесності і Президент України.

Ст. 70 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачає наявність 15 стадій порядку добору та призначення на посаду судді. Органи, що беруть участь у цьому процесі призначення – Вища рада правосуддя, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Національна школа суддів України [2].

Ст. 128 Конституції України встановлює, що призначення на посаду судді здійснюється Президентом України за поданням Вищої ради правосуддя в порядку, встановленому законом, за конкурсом [3]. Серед науковців зустрічаються думки про те, що глава держави у призначенні суддів виконує функцію протокольну, із якою на нашу думку погодитись не можна.

Звернемо увагу лише на один з моментів, так, згідно з пунктом 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» з дня набрання чинності цим законом повноваження членів Комісії припинено. Упродовж 2021 року нового складу Комісії не сформовано [4].

Стосовно формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів, то Конкурсна комісія з добору кандидатів на посади членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України на своєму офіційному засіданні, яке відбулося в режимі онлайн 6 жовтня 2022 року, затвердила перелік кандидатів, які беруть участь у конкурсі на зайняття посади члена ВККС. За результатами перевірки документів на відповідність вимогам Закону України «Про судоустрій та статус суддів» комісія допустила до участі у ньому 301 правника [5].

Що стосується Вищої ради правосуддя, то інформаційний марафон кандидатів до складу Вищої ради правосуддя відбудеться 19 грудня 2022 року [6].

Враховуючи те, що дана робота є обмеженою за обсягом, не можемо зупинитися на всіх нюансах процесу, але можемо констатувати, що існуюча система кадрового відбору, проведення конкурсу та призначення суддів на посади не виправдовує себе. І потрібно зізнатися в тому, що мети яка була поставлена вона не досягла.

Наявність факту недостатньої кількості суддів в судах України відводить на другий план проблему якісного складу, тобто рівень професіоналізму та доброчесності суддів, і загострює проблему функціонування ядра правозахисного механізму в державі, яким є система судоустрою, оскільки

неможливість нормального функціонування судів спричиняє систематичні порушення права на справедливий суд, що гарантоване ст. 55 Конституцією України.

Фактично на сьогодні проблеми кадрового забезпечення судів в Україні лежать в площині, неможливості сформувати ті органи, що мають забезпечувати процедуру кадрового відбору.

Можна зробити висновок про те, що ускладнення самої процедури призначення суддів в Україні та створення багатоступеневої системи, необхідність формування ряду органів, що нібито формуються таким чином, щоб бути незалежними у прийнятті відповідних кадрових рішень, не призвело до покращення самої якісної сторони суддівського корпусу, а й негативно вплинуло на кількісну його складову.

Така ситуація впливає негативно на процес здійснення правосуддя набагато більше, ніж здається на перший погляд. Оскільки психоемоційний стан кожного судді, що і так знаходиться зараз під впливом ряду негативних чинників, погіршується, в тому числі певною невизначеністю вищезазначених кадрових питань. Право кожного на захист свої прав та інтересів в суді, при такій ситуації зазначає порушень, саме через внутрішні системи проблеми в системі правосуддя.

Список використаних джерел:

1. Кулик Т. Конституційна реформа щодо правосуддя в Україні: перший погляд на недоліки та переваги. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2017. № 3. С. 7–12, с. 11.
2. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення 09.12.2022).
3. Конституція України 254к/96-ВР, чинний, поточна редакція — Редакція від 01.01.2020, підстава - 27-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 09.12.2022).
4. Стосовно звіту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України за 2021 рік. Вища кваліфікаційна комісія суддів. Офіційний сайт 17.01.2022 URL: <https://vkksu.gov.ua/news/stosovno-zvitu-vyshchoyi-kvalifikaciynoyi-komisiyi-suddiv-ukrayiny-za-2021-rik> (дата звернення 09.12.2022).
5. У конкурсі на посади членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України бере участь 301 правник, або 19 осіб на місце – Конкурсна комісія. Укрінформ URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-other_news/3587561-u-konkursi-na-posadi-cleniv-visoi-kvalifikacijnoi-komisii-suddiv-ukraini-bere-ucast-301-pravnik-abo-19-osib-na-misce-konkursna-komisija.html (дата звернення 09.12.2022).
6. Інформаційний марафон кандидатів до складу Вищої ради правосуддя відбудеться 19 грудня 2022 року. Судова влада України. Офіційний сайт. URL: <https://court.gov.ua/press/general/1355917/> (дата звернення 09.12.2022).